

HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ DỰ ÁN ĐẦU TƯ XÂY DỰNG TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TRÀ VINH

NGUYỄN HỒNG HÀ, LÂM PHƯỚC CHUNG

Mục tiêu của nghiên cứu này nhằm quản lý tốt các dự án đầu tư xây dựng trên địa bàn tỉnh Trà Vinh. Nghiên cứu được thực hiện bằng phương pháp thu thập dữ liệu thứ cấp từ Ủy ban Nhân dân tỉnh Trà Vinh, Sở Xây dựng tỉnh Trà Vinh, Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng tỉnh Trà Vinh giai đoạn 2016-2020; đồng thời, thu thập dữ liệu sơ cấp từ 150 cán bộ, chuyên gia, nhà thầu và người dân trong vùng thực hiện dự án. Nghiên cứu đã đánh giá được thực trạng công tác quản lý dự án đầu tư xây dựng trên địa bàn tỉnh Trà Vinh thời gian qua, từ đó, nhóm tác giả đề xuất giải pháp hoàn thiện công tác quản lý dự án đầu tư xây dựng các công trình xây dựng cơ bản tại Trà Vinh trong thời gian tới.

Từ khóa: Quản lý, dự án đầu tư, hoàn thiện, giải pháp, tỉnh Trà Vinh

IMPROVING THE MANAGEMENT OF CONSTRUCTION INVESTMENT PROJECTS IN TRA VINH PROVINCE

Nguyen Hong Ha, Lam Phuoc Chung

This study aims at improving the management of construction investment projects in Tra Vinh province. Through collecting secondary data from the Provincial People's Committee of Tra Vinh, Department of Construction, Tra Vinh PMU of the construction projects in the period 2016-2020; Simultaneously, through collecting primary data from 150 officials, experts, contractors and people in the project area. The study has evaluated the current situation of construction investment project management in Tra Vinh province over the past time, from which, the authors propose solutions to improve the management performance in the coming time.

Keywords: Management, investment projects, improvement, solutions, Tra Vinh province

Ngày nhận bài: 29/6/2022

Ngày hoàn thiện biên tập: 14/7/2022

Ngày duyệt đăng: 27/7/2022

Giới thiệu

Công tác quản lý dự án (QLDA) đầu tư xây dựng tại tỉnh Trà Vinh trong những năm qua đã được các cấp ủy đảng, chính quyền quan tâm đạt được nhiều thành tựu quan trọng, tạo động lực cho phát triển kinh tế xã hội trên địa bàn. Công tác quản lý dự án

đầu tư xây dựng trên địa bàn tỉnh Trà Vinh cơ bản đạt hiệu quả dẫn đến thu hút được các thành phần kinh tế tham gia đầu tư. Nhiều công trình công cộng, khu chung cư, dự án quy hoạch, nâng cấp, xây dựng công trình văn hoá, công trình y tế... được thực hiện và hoàn thành, góp phần quan trọng đổi mới bộ mặt đô thị và nông thôn, đóng góp vào tăng trưởng của Tỉnh.

Bên cạnh những kết quả đạt được, hoạt động quản lý dự án đầu tư xây dựng của tỉnh Trà Vinh vẫn còn không ít khó khăn, hạn chế như: Một số cơ chế chính sách chưa phù hợp, thiếu và chưa đồng bộ; Kế hoạch phân bổ vốn chưa hợp lý; Giải ngân vốn đầu tư còn chậm, công tác quyết toán chưa kịp thời; Công tác giám sát, thanh tra chưa phát huy được hiệu quả dẫn đến thất thoát, lãng phí vốn của Nhà nước. Bên cạnh đó, chất lượng công trình chưa được đảm bảo, năng lực xây dựng của các đơn vị thi công chưa đáp ứng yêu cầu. Do đó, để hướng đến nâng cao hiệu quả cho hoạt động quản lý dự án đầu tư xây dựng cần có cơ chế chính sách cũng như cơ cấu tổ chức thực hiện QLDA đầu tư xây dựng một cách chặt chẽ và đồng bộ, bên cạnh đó phải thực hiện các giải pháp hoàn thiện từng công việc trong từng giai đoạn của dự án từ chuẩn bị dự án, thực hiện dự án cho đến kết thúc dự án.

Phân tích thực trạng công tác quản lý dự án đầu tư xây dựng tỉnh Trà Vinh giai đoạn 2017-2021

Về bố trí vốn và giải ngân

Giai đoạn 2017- 2021, tổng nguồn vốn đầu tư xây dựng cơ bản (XDCB) theo kế hoạch mà Ban QLDA đầu tư các công trình dân dụng và công nghiệp tỉnh

BẢNG 1: TÌNH HÌNH GIẢI NGÂN VỐN ĐẦU TƯ XDCB TỪ NĂM 2017 - 2021 (Tỷ đồng)

Năm	Tổng vốn giao theo kế hoạch	Giải ngân	Đạt so kế hoạch (%)
2017	83,269	79,558	95,54
2018	119,577	113,859	95,22
2019	96,938	92,082	94,99
2020	110,761	107,989	97,50
2021	129,944	126,910	97,67
Cộng	540,489	520,398	

Nguồn: Ủy ban nhân dân tỉnh Trà Vinh (2022)

Trà Vinh tiếp nhận là khoảng 540,48 tỷ đồng. Trong đó, vốn giải ngân đạt 520,39 tỷ đồng, đạt 96,3% vốn đầu tư XDCB đã góp phần xây dựng được nhiều công trình, dự án trên tất cả các ngành, lĩnh vực, góp phần thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội, xóa đói giảm nghèo và đảm bảo an ninh quốc phòng, an ninh trật tự của địa phương.

Thời gian qua, Tỉnh ủy, Hội đồng Nhân dân, UBND tỉnh Trà Vinh đã tập trung chỉ đạo các cấp, các ngành triển khai nhiều giải pháp nhằm ổn định kinh tế, đảm bảo an sinh xã hội, đồng thời thực hiện các chính sách về cắt giảm đầu tư công trong XDCB, ưu tiên bố trí vốn cho các công trình đang thực hiện dở dang và các công trình trọng điểm, mang tính bức xúc; hạn chế tối đa phê duyệt các dự án mới, chỉ phê duyệt các dự án thật sự cần thiết đầu tư. Do vậy, số dự án mới hiện tại chưa được bố trí nguồn vốn đầu tư gây khó khăn trong công tác xúc tiến triển khai dự án theo kế hoạch cũng như tiến độ GPMB.

Về nguồn vốn thực hiện, các nguồn vốn được ưu tiên bố trí cho các dự án thuộc lĩnh vực y tế, giáo dục, cơ sở hạ tầng, các xã nông thôn mới và các dự án thật sự cần thiết. Hầu hết các dự án đều hoàn thành đưa vào sử dụng, phát huy hiệu quả đầu tư, cơ bản khắc phục được tình trạng đầu tư dàn trải, không mang lại hiệu quả và không tồn tại những dự án treo. UBND tỉnh đã chỉ đạo các Sở, ngành, địa phương nhanh chóng triển khai thực hiện các dự án ngay từ đầu năm, tập trung đẩy nhanh tiến độ thi công các công trình.

Số liệu thống kê cho thấy, nguồn vốn được giao để đầu tư xây dựng các công trình ngày càng tăng và kết quả thực hiện ngày càng hiệu quả, tỷ lệ giải ngân vốn đầu tư XDCB hàng năm đều đạt từ 94% kế hoạch trở lên. Theo chỉ tiêu của tỉnh giao cho Ban QLDA hàng năm thì kế hoạch giải ngân vốn đầu tư xây dựng phải đạt từ 95% trở lên. Như vậy, chỉ riêng năm 2020 giải ngân đạt 94,99%, các năm còn lại đều đạt và vượt chỉ tiêu kế hoạch của cấp trên giao.

Về quản lý dự án theo địa bàn

Giai đoạn 2017 - 2021, Ban QLDA đã tập trung thực hiện những nhiệm vụ được UBND tỉnh giao đạt được kết quả khá tốt, bộ máy tổ chức của Ban dần đi vào ổn định, các hoạt động cơ quan từng bước đi vào nề nếp, tập thể cán bộ, công chức, viên chức trong Ban đoàn kết thực hiện nhiệm vụ được giao.

Tổng các công trình mà Ban QLDA được giao quản lý trong giai đoạn 2017-2021 là 339 công trình (bao gồm các công trình do Ban làm chủ đầu tư và tư vấn cho các chủ đầu tư). Ban đã thực hiện tốt nhiệm vụ quản lý và sử dụng vốn của Nhà nước để đầu tư xây dựng các công trình trên từng lĩnh vực theo quy định của pháp luật hiện hành về quản lý đầu tư xây dựng. Việc tổ chức thực hiện dự án từ giai đoạn chuẩn bị đầu tư, thực hiện đầu tư đến hoàn thành dự án đưa vào khai thác sử dụng bước đầu được thực hiện nhịp nhàng, bài bản theo đúng các quy định của Nhà nước về quản lý đầu tư xây dựng.

Quá trình QLDA xây dựng các công trình chưa xảy ra hiện tượng công trình bị chậm tiến độ nghiêm trọng. Ban QLDA thường xuyên tổ chức họp giao ban với đơn vị thi công, đơn vị tư vấn giám sát để tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai thực hiện thi công. Mặc dù tiến độ thực hiện của một số công trình bị chậm so với kế hoạch của dự án, song, được đánh giá là vẫn nằm trong khả năng kiểm soát và đã được gấp rút đẩy nhanh. Nhìn chung, các dự án đều được đầu tư đúng mục đích, thật sự cần thiết phục vụ đời sống an sinh xã hội. Việc QLDA cho từng công trình cơ bản tuân thủ các quy định của pháp luật về XDCB.

Đánh giá công tác quản lý dự án đầu tư

Vấn đề bộ máy quản lý nhà nước về đầu tư xây dựng

Bên cạnh các kết quả nói trên, công tác QLDA đầu tư XDCB tại Trà Vinh cũng có một số bất cập gồm: Tổ chức bộ máy quản lý nhà nước về đầu tư xây dựng còn nhiều bất cập, nhiều bộ phận với trách nhiệm, nhiệm vụ chồng chéo dẫn đến hiệu quả các dự án bị hạn chế. Nhiều thủ tục về đầu tư xây dựng mà đôi khi nhân dân không hiểu và nắm bắt đầy đủ. Sự thiếu sót này đã được quan tâm giải quyết qua việc công khai thủ tục hành chính tại các cơ quan hành chính. Hàng năm, tỉnh Trà Vinh đã tổ chức nhiều hội nghị tập huấn cho lãnh đạo, công chức của các cơ quan chuyên môn, các ngành, các Ban quản lý dự án và các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực về đầu tư xây dựng trên địa bàn tỉnh Trà Vinh nhằm nâng cao trình độ nhận thức và ý thức chấp hành pháp luật cho các đối tượng.

BẢNG 2. SỐ LƯỢNG DỰ ÁN DO BAN QLDA LÀM CHỦ ĐẦU TƯ TỪ NĂM 2017 - 2021 (Dự án)

Năm	Số dự án	Thành phố Trà Vinh	Huyện Châu Thành	Huyện Càng Long	Huyện Cầu Ngang	Huyện Duyên Hải	Huyện Thị xã Duyên Hải	Huyện Trà Cú	Huyện Cầu Kè
2017	39	3	7	5	4	4	7	5	4
2018	42	5	7	3	6	8	8	2	3
2019	45	4	3	8	3	7	4	9	7
2020	63	7	9	11	7	6	10	4	9
2021	75	8	7	8	12	9	6	14	11
Cộng	339	27	33	35	32	34	35	34	34

Nguồn: Ủy ban nhân dân tỉnh Trà Vinh (2022)

Vấn đề quản lý chất lượng xây dựng công trình xây dựng

Vấn đề quản lý chất lượng xây dựng công trình xây dựng vẫn còn nhiều tồn tại, hạn chế: Chất lượng hồ sơ thiết kế thấp nên trong quá trình thi công phải bổ sung, chỉnh sửa nhiều lần; công tác quản lý hợp đồng, chất lượng thi công xây dựng còn chưa chặt chẽ; cán bộ giám sát không có các điều kiện hành nghề; công tác bảo hành, bảo trì sau đầu tư chưa được quan tâm đúng mức dẫn đến nhiều công trình, dự án xuống cấp, hư hỏng sau đầu tư xong không được khắc phục đã làm ảnh hưởng đến hiệu quả đầu tư của dự án.

Vẫn còn nhiều công trình xây dựng chất lượng thấp, cá biệt có công trình vừa xây dựng xong đã xuống cấp, hư hỏng gây bức xúc trong xã hội, dẫn đến việc lãng phí tiền của nhưng không phát huy được hiệu quả của vốn đầu tư. Nguyên nhân chủ yếu là do các chủ đầu tư, các đơn vị tham gia quản lý về xây dựng không tuân thủ các quy định quản lý đối với công trình xây dựng. Hệ thống quản lý chất lượng công trình còn nhiều bất cập, thiếu đồng bộ và chưa có sự phối hợp chặt chẽ giữa các cấp, các ngành.

Vấn đề quản lý việc cấp phát và sử dụng vốn về đầu tư xây dựng

Việc việc cấp phát và sử dụng vốn về đầu tư xây dựng đối với công trình xây dựng còn chậm, việc thanh toán vốn đầu tư trực tiếp tới đối tượng thụ hưởng chưa được thực hiện một cách triệt để. Hiện nay, việc cấp phát và sử dụng vốn về đầu tư xây dựng được thực hiện do Ban QLDA trực tiếp rút tiền mặt từ quỹ ngân sách nhà nước chỉ cho hộ dân theo phương án đền bù đã được duyệt, xong việc chi trả cho người dân như thế nào do Ban QLDA tự quyết định. Đây là một trong những vấn đề cần nghiên cứu xử lý trong quy

trình thanh toán vốn đầu tư.

Công tác đấu thầu, lựa chọn nhà thầu về đầu tư xây dựng

Công tác đấu thầu, lựa chọn nhà thầu về đầu tư xây dựng đối với công trình dân dụng còn nhiều bất cập, quá trình chuẩn bị đấu thầu thường kéo dài; hồ sơ mời thầu không rõ ràng, đó là các tiêu chí thường mâu thuẫn lẫn nhau gây nhầm lẫn trong

quá trình chuẩn bị hồ sơ dự thầu cũng như trong quá trình xét thầu. Ngoài ra, một số chủ đầu tư cố tình lập hồ sơ mời thầu có các tiêu chí quá cao, chỉ có một số ít nhà thầu đáp ứng; hoặc áp dụng hình thức đấu thầu hạn chế nên không có tính cạnh tranh cao trong đấu thầu.

Chất lượng đấu thầu xây dựng các công trình còn thấp: nhiều cuộc đấu thầu chưa đảm bảo các yêu cầu minh bạch, công bằng, cạnh tranh và hiệu quả. Quá trình đấu thầu có thể vẫn còn tồn tại sự thông đồng của chủ đầu tư với một số nhà thầu nào đó. Đặc biệt, mặc dù thông báo gói thầu được tổ chức đấu thầu rộng rãi mang tính cạnh tranh, tuy nhiên thực tế vẫn còn mang tính sắp xếp rõ rệt.

Giải pháp hoàn thiện công tác quản lý đầu tư xây dựng cơ bản tỉnh Trà Vinh thời gian tới

Với thực trạng nêu trên, nhóm tác giả đề xuất một số giải pháp để hoàn thiện công tác QLDA đầu tư XDCB tỉnh Trà Vinh thời gian tới gồm:

Thứ nhất, nâng cao công tác quản lý chất lượng công trình tại Trà Vinh.

- Cần đánh giá sự phù hợp của thiết kế cơ sở về quy hoạch xây dựng, quy mô, công nghệ công trình; thiết kế cơ sở với phương án kiến trúc được lựa chọn. Đồng thời, đánh giá điều kiện năng lực hoạt động của

BẢNG 3. SỐ LƯỢNG DỰ ÁN TÍNH THEO LĨNH VỰC GIAI ĐOẠN 2016-2020 (Tỷ đồng)

TT	Lĩnh vực	2016	2017	2018	2019	2020
1	Công trình giáo dục	8,9	11,2	9,2	8,7	10,3
2	Công trình y tế	10,1	13,2	12,7	11,9	14,2
3	Công trình thể thao	6,7	5,8	6,9	7,5	7,9
4	Công trình văn hoá	11,9	10,2	12,1	8,6	9,1
5	Công trình dịch vụ công cộng	13,4	16,1	11,2	13,9	12,7
6	Công trình thương mại, dịch vụ	11,2	10,1	9,7	11,2	12,1
7	Công trình công cộng khác	12,8	14,1	14,7	12,2	10,7
	Tổng cộng	75	80,7	76,5	74	77

Nguồn: Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng các tỉnh Trà Vinh

tổ chức tư vấn, năng lực hành nghề của cá nhân lập dự án và thiết kế cơ sở theo quy định của pháp luật

- Thẩm định và phê duyệt dự án đầu tư cần gắn với cơ sở khoa học và phù hợp với thực tiễn. Thẩm quyền quyết định đầu tư phải quy định đầy đủ, rõ ràng; quy định rõ việc phân công, phân cấp cho các cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền phê duyệt các dự án đầu tư thuộc ngân sách cấp mình, có kèm theo mức vốn đầu tư của dự án. Nâng cao và gắn trách nhiệm của người phê duyệt dự án phải được thể hiện ở những tiêu chí bắt buộc như:

Thứ hai, tập trung và chú trọng quản lý chi phí đầu tư xây dựng và hợp đồng xây dựng.

Cần nâng cao chất lượng kiểm soát thanh toán vốn đầu tư và quyết toán vốn đầu tư dự án hoàn thành để nhằm hạn chế thất thoát, lãng phí và phát huy tối đa lợi ích kinh tế - xã hội trong quản lý vốn đầu tư hiện nay. Tổ chức ký cam kết cấp vốn đầu tư cho các dự án có quy mô lớn, nhằm nâng cao sự phối hợp và trách nhiệm thanh toán của Kho bạc Nhà nước với các chủ đầu tư. Tiến hành rà soát tỷ lệ giải ngân vốn theo từng dự án, tổ chức kiểm tra thực tế hiện trường, hội nghị khách hàng để tìm nguyên nhân giải ngân vốn chậm. Báo cáo đề xuất với Ủy ban nhân dân tỉnh để chỉ đạo kịp thời nhằm đẩy nhanh tiến độ giải ngân vốn đầu tư.

Thứ ba, quan tâm đến công tác quản lý năng lực hoạt động xây dựng.

- Đối với công tác tuyển dụng, sắp xếp bố trí và bổ nhiệm cán bộ cần thực hiện dựa trên tiêu chí đánh giá chất lượng cán bộ trên các mặt:

Về chuyên môn, phải thông qua hệ đào tạo chính quy, đảm nhiệm đúng theo chuyên môn đã được đào tạo căn bản, có hệ thống. Bố trí đúng chuyên môn đã học kết hợp với kinh nghiệm và hiểu biết, nhận thức sâu về hoạt động quản lý đầu tư sẽ giúp cán bộ phát huy hiệu quả năng lực nghiệp vụ chuyên môn và hoàn thành tốt nhiệm vụ được phân công.

Về bản lĩnh chính trị, lĩnh vực đầu tư xây dựng dân dụng là lĩnh vực rất nhạy cảm và là lĩnh vực có nhiều sự “cám dỗ” khiến cho một số cán bộ dễ bị tha hóa biến chất do môi trường tác động, nên khi bố trí sắp xếp hay bổ nhiệm cán bộ làm công tác này cần phải dùng người có phẩm chất đạo đức tốt, có lý lịch rõ ràng, năng động và trung thực và luôn có quan điểm lập trường đúng đắn, tinh thần thái độ phục vụ nhân dân tốt.

Thứ tư, hoàn thiện công tác quản lý công tác đấu thầu, lựa chọn nhà thầu.

Nâng cao chất lượng quản lý công tác lựa chọn nhà thầu. Để công khai, minh bạch và thực hiện tốt hơn công tác quản lý nhà nước đối với các dự án đầu tư xây dựng bằng nguồn ngân sách nhà nước, cần thực hiện

việc đấu thầu rộng rãi, đấu thầu qua mạng để công tác đấu thầu và lựa chọn nhà thầu thực sự có năng lực, tạo sự công bằng, bình đẳng, công khai, minh bạch trong quản lý dự án đầu tư xây dựng theo quy định tại Nghị định số 63/2014/NĐ-CP ngày 26/6/2014 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Đấu thầu về lựa chọn nhà thầu; Thông tư số 06/2020/TT-BKHĐT ngày 18/9/2020 của Bộ Kế hoạch và Đầu tư.

Thứ năm, theo dõi và giám sát quản lý thi công xây dựng công trình.

Tăng cường hướng dẫn các chủ đầu tư lập chủ trương đầu tư, phê duyệt dự án sử dụng vốn đầu tư công đầu tư xây dựng các công trình dân dụng, đảm bảo các dự án được giao kế hoạch đầu tư công trung hạn và kế hoạch đầu tư hàng năm đáp ứng các điều kiện theo quy định. Đối với các dự án khởi công mới trong năm kế hoạch, các chủ đầu tư cần tập trung đẩy nhanh tiến độ hoàn thiện thủ tục đầu tư, tổ chức lựa chọn nhà thầu thi công, chỉ đạo giải quyết vướng mắc trong công tác đền bù giải phóng mặt bằng, đảm bảo bàn giao mặt bằng sạch cho nhà thầu thi công, phải đảm bảo giải ngân được ít nhất 30% kế hoạch vốn giao. Hàng năm, các chủ đầu tư không giải ngân đảm bảo tỷ lệ như trên phải làm rõ nguyên nhân và kiến nghị điều chuyển cho các chủ đầu tư, dự án khác.

Tài liệu tham khảo:

1. UBND tỉnh Trà Vinh (2022), Báo cáo kết quả quản lý dự án đầu tư xây dựng trên địa bàn tỉnh Trà Vinh;
2. Ban Quản lý dự án tỉnh Trà Vinh (2022), Báo cáo đánh giá công tác quản lý dự án đầu tư tại tỉnh Trà Vinh;
3. Nguyễn Thị Bình (2012), Hoàn thiện quản lý Nhà nước đối với đầu tư xây dựng cơ bản từ vốn ngân sách trong ngành giao thông vận tải Việt Nam, Luận án tiến sĩ, Đại học Kinh tế Quốc dân;
4. Võ Văn Cẩn (2014), Nghiên cứu cơ chế kiểm tra, giám sát vốn đầu tư xây dựng cơ bản thuộc nguồn vốn ngân sách nhà nước ở Việt Nam, Luận án Tiến sĩ Kinh tế, Trường Đại học Ngân hàng Tp. Hồ Chí Minh;
5. Phùng Chu Cường (2006), Nâng cao chất lượng phân tích hiệu quả tài chính dự án đầu tư - trường hợp dự án khách sạn Đà Lạt, Luận văn thạc sĩ, Trường Đại học kinh tế TP. Hồ Chí Minh;
6. Phạm Phú Cường (2016), Hoàn thiện công tác quản lý dự án đầu tư xây dựng tại Ban quản lý dự án chuyên ngành giao thông vận tải, Tạp chí Giao thông Vận tải;
7. Hồ Văn Dự (2018), Quản lý nhà nước về đầu tư xây dựng cơ bản trên địa bàn huyện Lệ Thủy, tỉnh Quảng Bình, Luận văn Thạc sĩ Quản lý công, Học viện Hành chính Quốc gia;
8. Phạm Hồng Ngọc (2017), Quản lý chi phí đầu tư xây dựng cơ bản bằng nguồn vốn ngân sách nhà nước tại huyện Cần Giuộc, tỉnh Long An, Luận văn Thạc sĩ Quản lý công, Học viện Hành chính Quốc gia;

Thông tin tác giả:

PGS., TS. Nguyễn Hồng Hà - Khoa Kinh tế, Luật, Trường Đại học Trà Vinh
Lâm Phước Chung - Ban Quản lý dự án đầu tư TP. Trà Vinh
Email: hongha@tvu.edu.vn, chungphuc79@gmail.com